

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 4/2024-60

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného A | K | J | K s. r. o., Športová 2071/39, Nové Mesto nad Váhom, proti postupu a uzneseniu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 1T/11/2021 z 13. marca 2023 a proti postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tost/10/2023 z 25. apríla 2023 takto

r o z h o d o l :

- Postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tost/10/2023 z 25. apríla 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tost/10/2023 z 25. apríla 2023 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
- Sťažovateľovi **priznáva** náhradu trov právneho zastúpenia v sume **959,24 eur**, ktorú **je** Najvyšší súd Slovenskej republiky **povinný** zaplatiť právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Ústavnú sťažnosť v časti proti postupu a uzneseniu Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 1T/11/2021 z 13. marca 2023 **odmieta**.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3,

čl. 48 ods. 1 a 2, čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2 až 4, čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 2 ods. 1 až 4 Protokolu č. 4 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol 4“) a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom a uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 1T/11/2021 z 13. marca 2023, ako aj postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tost 10/2023 z 25. apríla 2023. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenia Špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu, a súčasne si uplatňuje náhradu trov konania.

2. Ústavnú sťažnosť ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 4/2024-35 z 10. januára 2024 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. 1 Tp/10/2019 z 30. októbra 2019 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku vzal sťažovateľa do väzby. Proti uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 3Tost/40/2019 z 21. novembra 2019 tak, že ju zamietol. Dňa 22. júla 2021 bol sťažovateľ z väzby prepustený, avšak bezprostredne potom bol uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 4Tp/17/2021 z 24. júla 2021 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost/46/2021 zo 17. augusta 2021 a opravným uznesením z 3. septembra 2021 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. V ďalšom priebehu väzobného trestného stíhania najvyšší súd uznesením sp. zn. 3Tost/71/2021 z 8. decembra 2021 prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu a väzbu nahradil prijatím písomného sľubu a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Súčasne podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku uložil sťažovateľovi povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu, zákaz vycestovať do zahraničia a povinnosť odovzdať do 24 hodín od prepustenia na slobodu cestovný pas na ktoromkoľvek okresnom riaditeľstve Policajného zboru, ako aj predložiť potvrdenie o odovzdaní cestovného pasu probačnému a mediačnému úradníkovi, zákaz vzdávať sa z miesta bydliska okrem vzdialenia sa do zamestnania, na súdne konanie, vyšetrovacie úkony, úkony pred probačným a mediačným úradníkom alebo konanie pred štátnymi a správnymi orgánmi, alebo v iných prípadoch výnimočne len po predchádzajúcom písomnom súhlase probačného a mediačného úradníka, povinnosť pravidelne sa dostavovať k probačnému a mediačnému úradníkovi, prvýkrát nasledujúci pracovný deň po prepustení z výkonu väzby v úradných hodinách súdu, okamžite po oznámení rozhodnutia o prepustení z výkonu väzby podrobiť sa a strpieť inštaláciu technického prostriedku – zariadenia na určenie polohy kontrolovanej osoby. Následne Špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. 16T/18/2021 z 3. februára 2022 rozhodol tak, že sťažovateľovi povolil vycestovať do Českej republiky po dobu kratšiu ako tri dni z pracovných dôvodov a počas platnosti pracovnej zmluvy maximálne raz do kalendárneho mesiaca a zároveň uložil povinnosť informovať tri dni vopred o každej takejto pracovnej ceste probačného a mediačného úradníka, najmä o mieste, kde sa bude počas uvedených dní v Českej republike zdržiavať. V ďalšom období Špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. 1T/11/2021 zo 17. októbra 2022 rozhodol tak, že podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku zrušil všetky obmedzenia a povinnosti sťažovateľa v zmysle § 82 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré mu boli uložené uznesením sp. zn. 3Tost/1/2021 z 8. decembra 2021, a uložil mu povinnosť

bezodkladne oznámiť súdu každú zmenu miesta bydliska, zákaz vycestovať do štátov, ktoré nepatria do Európskej únie, a raz za mesiac hlásiť sa probačnému a mediačnému úradníkovi na Okresnom súde Trnava, ako aj povinnosť dostaviť sa na každé predvolanie pred orgány činné v trestnom konaní.

4. Následne sťažovateľ 24. februára 2023 podal Špecializovanému trestnému súdu návrh na preskúmanie dôvodnosti ďalšieho trvania nahradenia väzby a zrušenie uložených povinností a obmedzení, ktorý Špecializovaný trestný súd napadnutým uznesením z 13. marca 2023 podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku zamietol. Proti tomuto uzneseniu Špecializovaného trestného súdu podal sťažovateľ 20. marca a 11. apríla 2023 sťažnosť podľa § 83 a § 185 a nasl. Trestného poriadku a opravný prostriedok podľa čl. 47 charty, čl. 13 dohovoru a čl. 10 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie neviny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (ďalej len „smernica“), o ktorých rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 25. apríla 2023 tak, že ich podľa § 193 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zamietol ako neprípustné.

5. Základom sťažnostnej argumentácie sťažovateľa sú okrem polemizovania s názormi súdov a so svedeckými výpoveďami vyšetrovateľov a svedkov v jeho veci nasledujúce tvrdenia:

a) Vo vzťahu k porušeniu práva na účinný prostriedok nápravy, základných práv na súdnu ochranu a na osobnú slobodu či slobodu pohybu namieta nesprávne závery oboch súdov v tom, že Špecializovaný trestný súd nesprávne dôvodil, že *«toto rozhodnutie „nie je rozhodnutím o väzbe“, v dôsledku čoho konštatoval, že „Trestný poriadok sťažnosť proti takémuto rozhodnutiu nepripúšťa“, a to isté dôvodil aj najvyšší súd na s. 4, ktorý tiež podotkol, že „návrh na zrušenie primeraných opatrení, povinností a obmedzení“, nie je rozhodnutím o väzbe tak, ako to vyplýva z definície upravenej v ustanovení § 72 ods. 1 Trestného poriadku»*. Predmetom konania bolo totiž aj preskúmanie väzobných dôvodov s požiadavkou na celkové zrušenie nahradenia väzby. Uloženie primeraných obmedzení a povinností podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku je výslovne a bezvýhradne spojené s § 80 a § 81 Trestného poriadku upravujúcimi nahradenie väzby a v tejto súvislosti poukázal aj na doktrinálny výklad k § 83 Trestného poriadku: *„Oprávneným osobám je potrebné priznať právo na podanie sťažnosti aj proti rozhodnutiu súdu, ktorým rozhodol o zrušení alebo zmene uložených povinností a obmedzení podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku.“* (ČENTÉŠ, J., KURILOVSKÁ, L., ŠIMOVČEK, I., BURDA, E. a kol. *Trestný poriadok § 1 – § 195*. Bratislava : C. H. Beck, 2021, s. 442.).

b) Vo vzťahu k právu na účinný prostriedok nápravy proti rozhodnutiu o väzbe mu toto právo okrem čl. 47 charty, čl. 13 dohovoru garantuje aj čl. 5 ods. 4 dohovoru [uvádza k tomu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) Khlaiffa a ostatní proti Taliansku z 15. 12. 2016, Vachev proti Bulharsku z 8. 7. 2004, Abdolkhani a Karimnia proti Turecku z 22. 9. 2009, ako aj rozhodnutia všeobecných súdov, a to Krajského súdu v Bratislave, ktorý v uznesení sp. zn. 4Tpo/59/2022 zo 6. októbra 2022 konštatoval prípustnosť sťažnosti proti uzneseniu podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku (bod 14 v ústavnej sťažnosti, pozn.), ako aj závery ústavného súdu v sp. zn. III. ÚS 372/2018 z 18. septembra 2018 (bod 15) a sp. zn. IV. ÚS 8/2023 z 10. januára 2023 (bod 16), ktorými ústavný súd dospel k záveru, že z hľadiska ústavno-konformného výkladu je potrebné pripustiť podanie sťažnosti proti uzneseniu podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku nielen prokurátorom, ale i obvineným].

c) Vo vzťahu k základnému právu na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, ako aj ostatným v bode 1 označeným právam sú napadnuté uznesenia nedostatočne odôvodnené, arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože sa s jeho argumentáciou v návrhu nijako nevysporiadali. K tomu tiež uvádza judikatúru ESLP a zdôrazňuje riadne dodržiavanie všetkých podmienok, resp. obmedzení a povinností uložených Špecializovaným trestným súdom a najvyšším súdom po dobu 17 mesiacov, naposledy aj v termíne od 31. januára 2023 až do 9. februára 2023, keď vycestoval do Talianska na účely zahraničnej dovolenky. Konanie je navyše v štádiu, keď boli vypočutí všetci svedkovia, ktorých prokurátor navrhol v obžalobe.

d) Súd mu tiež neposkytli informácie, o ktoré žiadal v písomnej sťažnosti, resp. opravnom prostriedku z 24. marca 2023 v intenciách čl. 6 ods. 1, 2 a 4 smernice, čím došlo k porušeniu jeho práv označených v bode 1.

e) K porušeniu zásady kontradiktórnosti, rovnosti zbraní a práva byť vypočutý podľa čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 5 ods. 3, 4, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 47 charty uvádza, že prvostupňový súd sťažovateľa pred rozhodnutím o jeho návrhu, a teda pred vydaním uznesenia Špecializovaného trestného súdu o väzbe v rozpore s § 72 ods. 3 Trestného poriadku vôbec nevypočul, pričom o jeho návrhu rozhodol na neverejnom zasadnutí. Uvedená skutočnosť výrazne obmedzila jeho právo na obhajobu, porušila právo na spravodlivé súdne konanie, a to i v kontexte zásady kontradiktórnosti konania a zásady rovnosti zbraní, keďže mu súd pred vydaním uznesenia Špecializovaného trestného súdu o väzbe nedoručil vyjadrenie prokurátora, na ktoré odkázal na s. 2, 3 a 5 tohto uznesenia. Na túto argumentáciu nemal žiadnu príležitosť zareagovať, pretože súd v rozpore s § 72 ods. 3 Trestného poriadku nevykonal jeho výsluch a nedoručil mu spomínané písomné vyjadrenie prokurátora. Uvedené viedlo aj k porušeniu jeho práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, slobodu pohybu podľa čl. 2 ods. 1, 2 až 4 protokolu 4, ako i práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru. Uvedené skutočnosti majú o to zásadnejší význam, že najvyšší súd v uznesení o väzbe konštatoval neprípustnosť sťažnosti proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu a zároveň dôvodil, že vôbec nevykonal meritórny prieskum ním podanej sťažnosti.

f) K porušeniu práva na zákonného sudcu, resp. súd zriadený zákonom došlo v podstate tým, že o návrhu sťažovateľa rozhodol senát Špecializovaného trestného súdu v nezákonnom zložení. Na uvedené námietky v jeho sťažnosti na toto pochybenie opätovne vôbec nijako nereflektoval najvyšší súd v uznesení o väzbe. V predmetnej veci došlo k zmene v osobe člena senátu (z osoby JUDr. Jána Hrubalu na JUDr. Mariána Mačuru), a to bez akéhokoľvek relevantného dôvodu. Takáto zmena bola zjavne vykonaná bez splnenia zákonných predpokladov na jej vykonanie.

II.

Vyjadrenia Špecializovaného trestného súdu a najvyššieho súdu, replika sťažovateľa a ústne pojednávanie

II.1. Vyjadrenie Špecializovaného trestného súdu:

6. Predseda Špecializovaného trestného súdu vo svojom vyjadrení z 31. januára 2024 (doručenom ústavnému súdu 31. januára 2024) priložil vyjadrenie predsedu senátu v predmetnej trestnej veci JUDr. Jána Buvalu, ktorý v ňom podstatnom uviedol, že posúdenie prípustnosti sťažnosti proti

napadnutému uzneseniu Špecializovanému trestnému súdu vychádzalo z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu.

7. Nad rámec uvedeného predseda Špecializovaného trestného súdu k otázke prípustnosti sťažnosti proti napadnutému uzneseniu Špecializovaného trestného súdu vo svojom vyjadrení uviedol, že k záveru o neprípustnosti sťažnosti prispieva nielen gramatický, ale i teleologický výklad § 72 ods. 1 Trestného poriadku (explicitné vymenovanie rozhodnutí o väzbe, proti ktorým je v zmysle § 83 ods. 1 Trestného poriadku prípustná sťažnosť, kde sa rozhodnutie podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku nenachádza) a § 83 ods. 3 Trestného poriadku (zákonodarca nerieši prípadný odkladný účinok opravného prostriedku prokurátora proti napr. zrušeniu primeraného obmedzenia, keďže predpokladá, že takýto opravný prostriedok neexistuje). Nejde teda o zákonom určené rozhodnutie o väzbe, kde by bol prípustný opravný prostriedok a kde by bola stanovená predchádzajúca povinnosť výsluchu napr. žiadateľa o zrušenie primeraných obmedzení (neskúma sa žiadne „materiálne“, formálne či materiálne podmienky väzby ani nič podobné, čo by si vyžadovalo bezprostrednosť konania).

8. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práva na zákonného sudcu (zmena v osobe člena senátu z JUDr. Jána Hrubalu na JUDr. Mariána Mačuru) predseda Špecializovaného trestného súdu vo svojom vyjadrení v podstatnom uviedol, že si je vedomý relatívne konštantnej judikatúry týkajúcej sa kreovania senátov „bez zásahu subjektívneho prvku“, avšak zdôraznil, že nejde a nemôže ísť o absolútne striktné pravidlo a opatrenia vyrovnávajúce pracovné zaťaženie sú bežnou súčasťou všetkých rozvrhov práce vrátane rozvrhu práce Špecializovaného trestného súdu, pričom podľa jeho názoru jediným neakceptovateľným zásahom do zloženia senátu je podozrenie z malígneho úmyslu napr. predsedu súdu, ktorý takýto zásah vykonáva.

II.2. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

9. Podpredsedníčka najvyššieho súdu k svojmu vyjadreniu z 26. januára 2024 (doručenému ústavnému súdu 6. februára 2024) priložila vyjadrenie predsedu senátu v predmetnej trestnej veci JUDr. Farkaša, ktorý v tomto vyjadrení odkázal na odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

10. Nad rámec uvedeného podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení uviedla, že najvyšším súdom ustálené uplatňovaný výklad dotknutých ustanovení Trestného poriadku (napr. 1Tost 24/2023, 4 Tost 6/2023, 4Tost 28/2023) vedúci k záveru o neprípustnosti sťažnosti proti uzneseniu podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku už bol predmetom prieskumu zo strany ústavného súdu, ktorý v uznesení č. k. IV. ÚS 289/2023-16 z 23. mája 2023 dospel k záveru o jeho ústavnej udržateľnosti.

II.3. Replika sťažovateľa:

11. Právny zástupca sťažovateľa v replike zo 14. februára 2024 (doručenej ústavnému súdu 15. februára 2024) v podstatnom uviedol, že zotrváva na argumentácii uvedenej v odôvodnení ústavnej sťažnosti. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu práva na zákonného sudcu uviedol, že predseda Špecializovaného trestného súdu vo svojom vyjadrení potvrdil, že z pozície predsedu súdu opatreniami priamo zasiahol do zloženia senátu v trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi, a to z dôvodu potreby personálneho zabezpečenia Špecializovaného trestného súdu. V tejto súvislosti právny zástupca zdôraznil, že problematika personálneho zabezpečenia súdu

nie je a nemôže byť v právnom štáte uprednostnená pred právom jednotlivca na zákonného sudcu určeného podľa kritérií definovaných v ustálenej rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít, ako i v kritériách právneho štátu stanovených Benátskou komisiou.

12. Vo vzťahu k vyjadreniu podpredsedníčky najvyššieho súdu týkajúcej sa otázky prípustnosti sťažnosti proti uzneseniu podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku právny zástupca sťažovateľa poukázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 8/2023 z 10. januára 2023, v ktorom ústavný súd dospel k záveru, že z hľadiska ústavno-konformného výkladu je potrebné pripustiť podanie sťažnosti proti uzneseniu podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku nielen prokurátorom (a to aj v prospech obvineného), ale aj obvineným.

II.4. Ústne pojednávanie:

13. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a uznesením Špecializovaného trestného súdu:

14. Vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému postupu a uzneseniu Špecializovaného trestného súdu ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

15. Prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie neznamená nevyhnutne výrok ústavného súdu o vyhovení ústavnej sťažnosti a vyslovení porušenia ňou označených práv sťažovateľov, a to aj preto, lebo ústavný súd neodmieta návrh na začatie konania obligatórne (návetie § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V čase prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd ešte nedisponuje podkladom pre všetky relevantné závery, ktoré sú dôležité pre rozhodnutie o ústavnej sťažnosti, preto následne uskutočňuje rozsiahlejší prieskum spojený s vyžiadaním predmetného spisu a vyjadrením odporcov a zúčastnených osôb (IV ÚS 193/2023).

16. Aj napriek tomu, že došlo k prijatiu ústavnej sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie, rozhodol ústavný súd o jej odmietnutí. Uvedené vyplýva z dikcie § 56 ods. 2 úvodnej vety zákona o ústavnom súde, podľa ktorej je odmietnutie v rámci predbežného prerokovania len možnosťou. Zo znenia zákona o ústavnom súde implicitne vyplýva, že aj po prijatí veci na ďalšie konanie je možné návrh z procesných dôvodov odmietnuť, keďže prijatie veci na ďalšie konanie nezakladá prekážku rozhodnutej veci v časti splnenia procesných podmienok (III. ÚS 231/2020, III. ÚS 167/2021, III. ÚS 384/2024).

17. Ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospel k záveru (ako to je bližšie rozvedené v nasledujúcej časti III.2 odôvodnenia tohto nálezu, pozn.), že vo vzťahu k napadnutému

postupu a uznesení Špecializovaného trestného súdu je prípustný opravný prostriedok – sťažnosť, o ktorej bol oprávnený a povinný rozhodnúť najvyšší súd ako súd nadriadený. Uvedený záver ústavného súdu o existencii opravného konania pred najvyšším súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom prvostupňovom uznesení Špecializovaného trestného súdu.

18. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky. Tomuto postupu totiž bráni zistený neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky spočívajúci v nedostatku právomoci ústavného súdu.

19. Vzhľadom na skutočnosť, že nedostatok právomoci ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti predstavuje neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky, ktorého existenciu ústavný súd zistil až po prijatí veci na ďalšie konanie, ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému postupu a uzneseniu Špecializovaného trestného súdu odmietol (bod 4 výroku tohto nálezu).

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu:

A. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

20. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu, sťažovateľ namieta, že najvyšší súd týmto uznesením arbitrárne zamietol ako neprípustnú jeho sťažnosť proti napadnutému uzneseniu Špecializovaného trestného súdu.

21. Uvedenú námietku ústavný súd vyhodnotil ako dôvodnú, pričom vychádzal zo záverov, ku ktorým v rámci konania o zjednocovaní právnych názorov senátov ústavného súdu dospelo plénum ústavného súdu v uznesení č. k. PLz. ÚS 3/2024-6 z 18. decembra 2024, ktorým vyslovilo, že zamietnutie sťažnosti obvineného proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie alebo súdu prvého stupňa podľa § 82 ods. 1 alebo 2 Trestného poriadku z dôvodu, že je neprípustná podľa § 193 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, je porušením základného práva obvineného na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

22. V súvislosti s otázkou prípustnosti sťažnosti bola v úvode zjednocovacieho procesu výsledkovo nejednotná situácia vo vzťahu k riešeniu situácie, v ktorej sa nachádzal aj sťažovateľ, t. j. vo vzťahu k riešeniu situácie po ponechaní obvineného na slobode alebo po jeho prepustení z väzby, v oboch prípadoch pri nahradení väzby, teda ak obvinený nie je stíhaný väzobne, ale nahraditeľné dôvody väzby sú dané a je podaná žiadosť podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku o zrušenie alebo zmenu obmedzení alebo povinností uložených na posilnenie dôvodu, ktorý by sa inak dosiahol väzbou.

23. V predmetnom zjednocujúcom uznesení ústavný súd pri posúdení otázky, či je prípustná sťažnosť podľa § 185 ods. 1 Trestného poriadku proti uzneseniu, ktorým, či už sudcom pre prípravné konanie, alebo súdom prvého stupňa, boli uložené obmedzenia a povinnosti podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu prokurátora, obvineného alebo probačného a mediačného úradníka na zrušenie alebo zmenu povinností

a obmedzení podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku, považoval za rozhodujúce ustanovenia § 185 ods. 2 druhej vety Trestného poriadku, podľa ktorého „uznesenie súdu alebo prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v tých prípadoch, v ktorých to zákon výslovne pripúšťa, a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni“; § 83 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku, podľa ktorého „proti rozhodnutiu o väzbe je prípustná sťažnosť“; § 72 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, podľa ktorého „rozhodnutím o väzbe sa rozumie rozhodnutie o zmene dôvodov väzby“, ako aj zvyšný obsah tohto ustanovenia; § 82 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého „ak sudca pre prípravné konanie alebo súd rozhodol podľa § 80 alebo § 81, že sa obvinený ponecháva na slobode alebo že sa z väzby prepúšťa na slobodu, na posilnenie účelu, ktorý by sa inak dosiahol väzbou, môže orgán rozhodujúci o väzbe zároveň uložiť jedno alebo viac primeraných obmedzení alebo povinností...“; a § 82 ods. 2 prvej vety Trestného poriadku, podľa ktorého „povinnosti alebo obmedzenia zruší alebo zmení na návrh prokurátora, obvineného alebo probačného a mediačného úradníka v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie a v konaní pred súdom aj bez takého návrhu súd“.

24. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy, ústavný súd v zjednocujúcom uznesení konštatoval, že legálna definícia rozhodnutia o väzbe podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku spojená s taxatívnym výpočtom takých rozhodnutí sa týka v štandardnom legislatívnom a interpretačnom móde inštitútu rozhodovania o väzbe v celom nasledujúcom obsahu Trestného poriadku, čoho demonštratívnym príkladom je úprava prípustnosti riadneho opravného prostriedku. Ak je teda v kontexte § 185 ods. 2 druhej vety Trestného poriadku a v nadväznosti na § 83 ods. 1 prvú vetu Trestného poriadku, resp. pri výklade tohto ustanovenia potrebné posúdiť, či je proti konkrétnemu rozhodnutiu prípustná sťažnosť ako proti rozhodnutiu o väzbe, musí byť pre kladnú odpoveď na takú otázku dotknuté rozhodnutie podraditeľné pod niektorú z alternatív uvedených v § 72 ods. 1 písm. a) až f) Trestného poriadku (musí podliehať legálnej definícii predmetného pojmu), inak by došlo ku kolízii rozhodovania v riadnom opravnom (tu sťažnostnom) konaní s čl. 2 ods. 2 ústavy. Pri nahradení väzby zákonom ustanovenou garanciou nie je obvinený stíhaný väzobne, aj keď je nahraditeľný dôvod väzby daný, resp. trvá. Ak určitý dôvod väzby pominie, nie je už v príslušnom rozsahu dôvod na nahradenie väzby, a teda ani na obmedzenia a povinnosti spojené s náhradou väzby podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku. Pri rozhodovaní o zrušení alebo zmene uložených obmedzení alebo povinností postupom podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku je z povahy veci primárnou, teda neoddeliteľnou a oficiálne, teda bez ohľadu na argumenty podanej žiadosti, súdom skúmanou otázkou, či nahradené dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili/zanikli (rovnako pri rozhodovaní o zrušení peňažnej záruky podľa § 81 ods. 5 Trestného poriadku), a preto ide pri ústavnokonformnom výklade zákona vždy o (pozitívne alebo negatívne) rozhodnutie o zmene dôvodov väzby obvineného subsumovateľné pod § 72 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, proti ktorému je prípustná sťažnosť podľa § 83 ods. 1 Trestného poriadku, a to vo vzájomnej nadväznosti oboch označených ustanovení. Uvedené platí napriek tomu, že obvinený nie je stíhaný väzobne, a napriek tomu, že danosť aktuálneho stavu väzobných dôvodov nemusí byť rozhodnutím dotknutá (rozhodnutie o zmene dôvodov väzby v obsahovo negatívnej alternatíve).

25. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd v zjednocujúcom uznesení konštatoval, že bez legálnej definície rozhodnutia o väzbe aj ako rozhodnutia o zmene dôvodov väzby podľa § 72 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku by pojem „rozhodnutie o väzbe“ nepokrýval rozhodovanie podľa § 82 ods. 2 tohto zákona. Nejde totiž o situáciu väzobného stíhania obvineného, ktorého väzba už bola

nahradená a je stíhaný na slobode, a nejde ani o nové rozhodovanie o vzatí do väzby takého obvineného (jeho základné práva a slobody sú obmedzené, avšak nie väzbou). Styčným bodom rozhodovania o väzbe s rozhodovaním podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku sú len väzobné dôvody, ktoré sú prítomné aj pri väzobnom stíhaní aj pri neväzobnom stíhaní spojenom s nahradením väzby obvineného. Existencia väzobných dôvodov je teda nevyhnutne aj predpokladom uloženia a trvania primeraných obmedzení a povinností spojených s náhradou väzby, a preto práve a len § 72 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku umožňuje toto premostenie využiť a z dôvodu primárne podstatného posudzovania trvania alebo zmeny dôvodov väzby považovať rozhodnutie podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku za rozhodnutie o väzbe. To je pri riešení posudzovanej otázky relevantné v zmysle prípustnosti sťažnosti proti dotknutému rozhodnutiu danej v kontexte § 83 ods. 1 prvej vety Trestného poriadku.

26. Vychádzajúc z týchto východísk, ústavný súd v zjednocujúcom uznesení uzavrel, že rozhodnutie, ktorým sudca pre prípravné konanie rozhodne o návrhu prokurátora, obvineného alebo probačného a mediačného úradníka na zrušenie alebo zmenu povinností a obmedzení podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku, je rozhodnutím o väzbe podľa § 83 ods. 1 v spojení s § 72 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, proti ktorému je prípustná sťažnosť podľa § 185 ods. 1 Trestného poriadku. Zamietnutie sťažnosti obvineného proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie alebo súdu prvého stupňa podľa § 82 ods. 2 Trestného poriadku ako neprípustnej podľa § 193 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku je tak porušením základného práva obvineného na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy; uvedené platí aj o zamietnutí sťažnosti proti rozhodnutiu o uložení primeraných obmedzení alebo povinností podľa § 82 ods. 1 Trestného poriadku.

27. Vzhľadom na uvedené ústavný súd v rámci posúdenia dôvodnosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bola ako neprípustná zamietnutá sťažnosť sťažovateľa proti napadnutému prvostupňovému uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

28. Napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorého odôvodnenie je ústavne neudržateľné, pritom došlo k zásahu do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spôsobom vyvolávajúcim potrebu kasácie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavným súdom a vrátenia vecí najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, v ktorom bude najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu, resp. bude postupovať v kontexte § 134 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde, ako to je bližšie rozvedené v nasledujúcej časti tohto odôvodnenia.

B. K namietanému porušeniu ostatných označených práv:

29. Vo zvyšnej časti [týkajúcej sa namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2 až 4, čl. 6 ods. 3 písm. b) a čl. 13 dohovoru, resp. práv podľa čl. 2 ods. 1 až 4 protokolu 4 a práva podľa čl. 47 charty napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu] nebolo možné ústavnej sťažnosti vyhovieť (bod 5 výroku tohto nálezu).

30. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základných práv podľa čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, resp. práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru a podľa čl. 2 ods. 1 až 4 protokolu 4, v súvislosti s ktorými sťažovateľ argumentuje, že najvyšší súd v napadnutom uznesení nepreskúmal jeho sťažnostné námietky proti napadnutému postupu a uzneseniu Špecializovaného trestného súdu (ktorými sťažovateľ namietal porušenie zásady kontradiktórnosti, rovnosti zbraní, práva byť vypočutý, porušenie slobody pobytu, ako aj porušenie práva na zákonného sudcu v prvostupňovom konaní pred Špecializovaným trestným súdom), ústavný súd konštatuje, že keďže rozhodol o zrušení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a vrátení veci na ďalšie konanie z dôvodu popísaného v predchádzajúcich bodoch, tak už nepovažoval, riadiac sa princípom sebaobmedzenia a zdržanlivosti (PL. ÚS 3/09, I. ÚS 76/2011, PL. ÚS 95/2011, IV. ÚS 279/2018, IV. ÚS 156/2022), za vhodné ani účelné zaoberať sa uvedenými sťažovateľovými námietkami, pretože o nich v novom konaní bude opätovne konať a rozhodovať najvyšší súd. K dovŕšeniu ochrany ostatných práv uvedených v tomto bode odôvodnenia tak dôjde v rozhodnutí najvyššieho súdu, ktorý vecne rozhodne o dôvodnosti sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu Špecializovaného trestného súdu, ktorým bol zamietnutý predmetný sťažovateľov návrh na zrušenie povinností a obmedzení uložených mu pri nahradení väzby.

31. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach danej veci týmto účinným prostriedkom nápravy garantovaným dohovorom bola nepochybne práve ústavná sťažnosť sťažovateľa, prostredníctvom ktorej sťažovateľ dosiahol zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavným súdom a vrátenie predmetnej veci najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, v ktorom sa najvyšší súd už bude musieť vysporiadať so všetkými relevantnými námietkami sťažovateľa.

32. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, resp. práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2 až 4 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že ústavnej sťažnosti nebolo možné vyhovieť z dôvodu, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sa netýkalo obmedzenia osobnej slobody sťažovateľa. Na tom nemení nič ani to, že dôvodom uložených obmedzení a povinností bolo to, že Špecializovaný trestný súd dospel k záveru, že u sťažovateľa sú dané dôvody väzby (II. ÚS 18/2024).

33. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 47 charty napadnutým postupom a uznesením najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že aj keď charta nemá podobu medzinárodnej zmluvy, členské štáty Európskej únie jej v čl. 6 ods. 1 Zmluvy o Európskej únii priznali rovnakú právnu silu, akú má Zmluva o Európskej únii a Zmluva o fungovaní Európskej únie. Ratifikáciou a vyhlásením Lisabonskej zmluvy vznikla fikcia ratifikácie a vyhlásenia aj samotnej charty, v dôsledku čoho spĺňa charta požiadavky vyplývajúce z čl. 127 ods. 1 ústavy na to, aby ústavný súd mohol rozhodovať o porušení základných práv, ktoré z nej vyplývajú. O porušení práv vyplývajúcich z charty však môže ústavný súd rozhodovať len vtedy, ak je daná pôsobnosť, resp. aplikovateľnosť charty (III. ÚS 55/2023, II. ÚS 5/2024, II. ÚS 40/2024). V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na čl. 51 ods. 1 charty, podľa ktorého ustanovenia tejto charty sú pri dodržaní zásady subsidiarity určené pre inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie a tiež pre členské štáty výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie, ako aj na čl. 52 ods. 7 charty, podľa ktorého súdy Únie a členských štátov náležite prihliadajú na vysvetlivky vypracované s cieľom poskytnúť usmernenia pri výklade tejto charty. Z citovaných ustanovení charty vyplýva, že označené ustanovenie charty je potrebné interpretovať v súlade s čl. 51 ods. 1 charty

s prihliadnutím na vysvetlivky k charte, ktoré boli 14. decembra 2007 publikované pod 2007/C303/02, ako aj na existujúcu judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (rozsudok z 13. 6. 1989 vo veci 5/88 Wachauf, Zb. 1989, s. 2609; rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991 s. I-2925; rozsudok z 18. 12. 1997 vo veci C-309/96 Annibaldi, Zb. 1997, s. I-7493). Súdny dvor Európskej únie potvrdil svoju judikatúru týmto spôsobom: „Navyše je potrebné si uvedomiť, že požiadavky vyplývajúce z ochrany základných práv v právnom poriadku Spoločenstva sú rovnako záväzné pre členské štáty, pokiaľ vykonávajú právne akty Spoločenstva...“ (rozsudok z 13. 4. 2000 vo veci C-292/97, Zb. 2000, s. I-2737, bod 37). Podľa názoru ústavného súdu, prihliadajúc na citované ustanovenia charty, ako aj na vysvetlivky k charte ako nástroj výkladu, je aplikácia charty v posudzovanej veci vylúčená. V prípade členských štátov, teda aj Slovenskej republiky, je záväzná výlučne vtedy, ak konajú v rámci rozsahu pôsobnosti práva Únie. V prípade sťažovateľa konajúce súdy rozhodovali o jeho veci (o ďalšom trvaní nahradenia väzby a zrušení uložených povinností a obmedzení) výlučne na základe vnútroštátneho práva, ktoré nepatrí do pôsobnosti práva Únie, teda nejde o žiaden z prípadov, v ktorých dochádza k implementácii právneho aktu Únie (rozsudok z 13. 7. 1989 vo veci Wachauf, Zb. 1989, s. 2609) alebo k tomu, že by sa Slovenská republika chcela odchyliť od práva Únie (rozsudok z 18. 6. 1991 vo veci ERT, Zb. 1991 s. I-2925) alebo že by tu existovalo materiálne pravidlo práva Únie, ktoré by sa malo v posudzovanom prípade aplikovať (rozsudok z 25. 3. 2004, Karner, C-71/02, Zb. s. I-3025; m. m. II. ÚS 298/2022, II. ÚS 5/2024, II. ÚS 40/2024). Ani sťažovateľ pritom v rámci odôvodnenia svojej ústavnej sťažnosti nepreukázal aplikovateľnosť charty vo svojej trestnej veci. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnej sťažnosti ani v tejto časti nevyhoviel.

IV.

Zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie

34. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie ústavnej sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

35. Podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu.

36. Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

37. Vzhľadom na záver o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a jemu zodpovedajúceho § 133

ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

38. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

39. Podľa § 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je viazaný rozhodnutím ústavného súdu podľa § 133 ods. 3 písm. a) až d); toto rozhodnutie ústavného súdu je vykonateľné doručením.

V.

Trovy konania

40. V súlade s § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal ústavný súd podľa výsledku konania sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia.

41. Pri výpočte náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

42. Základná sadzba tarifnej odmeny v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky (1/6 výpočtového základu) za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2023 predstavuje sumu 208,67 eur. Náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (1/100 výpočtového základu) v roku 2023 predstavuje sumu 12,52 eur.

43. Základná sadzba tarifnej odmeny v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky (1/4 výpočtového základu) za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 predstavuje sumu 343,25 eur. Náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (1/100 výpočtového základu) v roku 2024 predstavuje sumu 13,73 eur.

44. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania podľa § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky v rozsahu tarifnej odmeny za dva úkony právnej služby v roku 2023 (prevzatie zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) a režijného paušálu k nim, ako aj za jeden úkon právnej služby v roku 2024 (replika k vyjadreniu odporcov) a režijného paušálu k nemu. Celková suma odmeny a režijných paušálov je 799,36 eur.

45. Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľa zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty vo výške 159,88 eur, pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnenému zástupcovi sťažovateľa vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných do 31. decembra 2024 použil ústavný súd sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 %. Úhrnom ide preto o náhradu trov konania v sume 959,24 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

46. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

47. V zmysle § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu